

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 10Co/397/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1111244648
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ayše Pružinec - Erenová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2015:1111244648.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ayše Pružinec Erenovej a členov senátu JUDr. Blanky Podmajerskej a JUDr. Branislava Krála v právnej veci navrhovateľov: X/ Ľ. A., N.. XX.XX.XXXX, A. V. L.. Č.. XXXX/XX, A., X/ W. A., N.. XX.XX.XXXX, A. V. L.. Č.. XXXX/XX, A., zastúpení: FUTEJ & Partners, s.r.o., Radlinského č. 2, Bratislava, IČO: 35 955 341, proti odporcovi: Slovenská republika, zastúpená Národnou bankou Slovenska, ul. Imricha Karvaša č. 1, Bratislava, IČO: 30 844 789, o náhradu škody vo výške 6.997,06 eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľov 1/ a 2/ proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 02. apríla 2015, č. k. 9C/196/2011 - 164 a proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I zo dňa 04. augusta 2015, č. k. 9C/196/2011 - 217, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti **p o t v r d z u j e .**

Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom zamietol návrh navrhovateľov (právnych nástupcov pôvodného navrhovateľa W. A., N.. XX.XX.XXXX, N. A. V. L.. Č.. XXXX/XX, A., D. F.Ľ. XX.XX.XXXX), ktorým sa domáhali uložiť odporcovi povinnosť zaplatiť im istinu 6.997,06 eur s 9,25 % úrokom z omeškania ročne od 19. apríla 2011 do zaplatenia titulom náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom Národnej banky Slovenska podľa zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov a zároveň zamietol návrh navrhovateľov na začatie prejudiciálneho konania pred Súdny dvorom Európskej únie podľa článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Svoje rozhodnutie v časti výroku, ktorým návrh na zaplatenie istiny 6.997,06 eur s príslušenstvom zamietol odôvodnil právne ust. § 3 ods. 1 písm. d), § 9 ods. 1, 2 zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, § 127 ods. 2, § 128 zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov, čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a vecne tým, že navrhovatelia v konaní vznik škody a nesprávny úradný postup odporcu, ako ani príčinnú súvislosť medzi škodou a nesprávnym úradným postupom nepreukázali. Uviedol, že ich právny predchodca (W. A., N.. XX.XX.XXXX, K. D. F. XX.XX.XXXX) vložil peňažné prostriedky do **PODIELOVÉHO DRUŽSTVA SLOVENSKEJ INVESTÍCIE** (ďalej len „Družstvo“) s tým, že predstavenstvo Družstva dňa 14. augusta 2000 rozhodlo o jeho prijatí za člena a rozhodnutím zo dňa 20. apríla 2010 mu potvrdilo, že je vlastníkom členského podielu v celkovej hodnote 6.997,06 eur, o vrátenie ktorého požiadal Družstvo pri jeho vystúpení, avšak bezvýsledne a nakoľko v roku 2010 zistil, že v Družstve a u Obchodníka s cennými papiermi nastali finančné problémy, požiadal Družstvo o prevod členského podielu. Súd prvého stupňa v dôvodoch svojho rozhodnutia poukázal na to, že nárok na

náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. je daný vtedy, ak navrhovateľ v konaní preukáže splnenie všetkých troch podmienok vzniku zodpovednosti odporcu za škodu, bez ohľadu na zavinenie, nakoľko ide o objektívnu zodpovednosť štátu, ktorej sa nemôže zbaviť a ak nie je splnená čo len jedna z podmienok vzniku zodpovednosti štátu za škodu, nie je možné nárok na náhradu škody priznať s tým, že navrhovatelia v konaní nepreukázali ani prvú z troch podmienok vzniku zodpovednosti za škodu, a to nesprávny úradný postup, t. j., že Národná banka Slovenska vo vzťahu k Družstvu nesprávne úradne postupovala, keďže v konaní bolo preukázané, že Národná banka Slovenska až od účinnosti zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch (od 01. júna 2010) bola oprávnená dohliadať aj na skutočnosť, či vyhlasovateľ majetkových hodnôt - Družstvo dodržiava schválený prospekt investície. Poukázal na skutočnosť, že Národná banka Slovenska nevykonávala a ani nemohla vykonávať dohľad nad celkovou činnosťou Družstva ako vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt, nakoľko by konala v rozpore s čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj v rozpore so zákonom č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska, so zákonom č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ako aj so zákonom č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov, z dôvodu ktorého sa správnosťou vyčíslenej výšky škody už nezaoberal. Poukázal na to, že činnosť vyhlasovateľov verejnej ponuky majetkových hodnôt je zákonom o cenných papieroch regulovaná len čiastočne v ustanoveniach § 126 až § 130 zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov s tým, že alternatívne investičné možnosti začala v rámci Európskej únie regulovať až smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/61/EÚ zo dňa 08. júna 2011 o správcoch alternatívnych investičných fondov a o zmene a doplnení smerníc 2003/41/ES a 2009/65/ES a nariadení ES č. 1060/2009 a EÚ č. 1095/2010, ktorú podľa jej článku 66 ods. 1 majú členské štáty Európskej únie, vrátane Slovenskej republiky, prevziať do svojich právnych poriadkov do 22. júla 2013 s tým, že prevzatie Smernice sa má vykonať na základe vládneho návrhu novely zákona č. 203/2011 Z. z. o kolektívnom investovaní v znení neskorších prepisov a zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov, pričom nárok na náhradu škody voči štátu môže byť úspešne uplatnený iba vtedy, ak nemôže poškodený dosiahnuť uspokojenie svojej pohľadávky voči dlžníkovi, ktorý mu je povinný plniť. Uviedol, že právny predchodca navrhovateľov si svoj nárok na náhradu škody uplatnil v konkurznom konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 3K/95/2010 voči úpadcovi - Družstvu, ktorého bol členom a preto v prípade prebiehajúceho konkurzu na majetok dlžníka sa posúdenie nevyožiteľnosti pohľadávky poškodeného - navrhovateľa, resp. jeho právnych nástupcov odvíja až odo dňa, keď pominú účinky vyhláseného konkurzu alebo až vtedy, keď nebude nárok navrhovateľov, na základe právoplatného rozvrhového uznesenia súdu uspokojený s tým, že pohľadávka právneho predchodcu navrhovateľov bola síce správcom konkurznej podstaty popretá, čo však neznamená, že správca konkurznej podstaty počas incidenčného konania pohľadávku navrhovateľov neuzná, a keďže súd doposiaľ o incidenčnej žalobe právneho predchodcu navrhovateľov, resp. navrhovateľov nerozhodol a konkurz nie je ukončený, nie je možné ustáliť výšku škody, ktorá navrhovateľom vznikla a preto návrh na začatie konania o zaplatenie škody treba považovať za predčasne podaný. Zamietnutie návrhu odôvodnil súd prvého stupňa ďalej tým, že právny predchodca navrhovateľov, ako bývalý člen Družstva, ktorý sa stal v dôsledku nevyplatených finančných prostriedkov Družstvom jeho veriteľom, si môže (mohol) svoje nároky na náhradu škody uplatniť v zmysle ustanovenia § 243a ods. 4 Obchodného zákonníka za splnenia podmienok vzniku škody voči členom predstavenstva Družstva alebo členom kontrolnej komisie Družstva podľa ustanovenia § 244 Obchodného zákonníka, ktorý v § 251 ods. 2, § 243a ods. 4 a § 244 ods. 8 explicitne zakotvuje, že každý člen družstva je oprávnený v mene družstva podať žalobu o náhradu škody proti členovi predstavenstva z titulu jeho zodpovednosti voči družstvu za ním spôsobenú škodu, ďalej zakotvuje, že každý veriteľ družstva môže vo svojom mene a na vlastný účet uplatniť nároky družstva na náhradu škody proti členom predstavenstva a tiež proti členom kontrolnej komisie, ak veriteľ družstva nemôže uspokojiť svoju pohľadávku z majetku družstva, ale taktiež zakotvuje, že ak je na majetok družstva vyhlásený konkurz, nároky veriteľov družstva proti členom predstavenstva a tiež proti členom kontrolnej komisie družstva môže uplatňovať správca konkurznej podstaty družstva voči členom predstavenstva družstva ktorí, ak porušili svoje povinnosti pri výkone svojej funkcie, sú zodpovední spoločne a nerozdielne za škodu, ktorú tým družstvu spôsobili. Súd prvého stupňa v dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že v danom prípade je právne relevantným prípadným nesprávnym úradným postupom, ktorého by sa mohla Národná banka Slovenska dopustiť zanedbaním dohľadu len vo vzťahu k dohliadanému subjektu, ktorým je Družstvo a iba v prípade takéhoto nesprávneho úradného postupu by prichádzalo do úvahy, že v priamej príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom by navrhovateľom vznikla škoda. Nestotožnil sa s názorom navrhovateľov, ktorí tvrdili, že im vznikla škoda aj v príčinnej súvislosti so zanedbaním dohľadu zo

strany Národnej banky Slovenska nad činnosťou Obchodníka s cennými papiermi s tým, že Družstvo poskytovalo finančné prostriedky po tom, ako ich získalo od právneho predchodcu navrhovateľov Obchodníkovi s cennými papiermi na základe zmluvy o riadení portfólia a preto medzi Družstvom a Obchodníkom s cennými papiermi vznikol záväzkový vzťah, na základe ktorého boli obaja účastníci zmluvy povinní plniť si z uzavretej zmluvy a ak Družstvo zistilo, že Obchodník s cennými papiermi si svoje povinnosti, vyplývajúce mu zo zmluvy neplní, bolo jeho povinnosťou domáhať sa súdnou cestou pohľadávok, na ktoré malo na základe uzavretej zmluvy nárok a iba v prípade, ak by sa Družstvo svojej pohľadávky nedomohlo voči Obchodníkovi s cennými papiermi titulom nároku vyplývajúceho zo zmluvy, bolo by možné (teoreticky) dospieť k záveru, že Družstvu vznikla škoda v súvislosti s prípadným nesprávnym úradným postupom Národnej banky Slovenska, spočívajúcom v zanedbaní dohľadu nad Obchodníkom s cennými papiermi. Uviedol, že v priamej príčinnej súvislosti s prípadným preukázaným nesprávnym úradným postupom nad dohliadaným subjektom - Obchodníkom s cennými papiermi mohla vzniknúť škoda len na strane Družstva, čo je však odlišný subjekt od navrhovateľov a preto je prípadný nesprávny úradný postup Národnej banky Slovenska, vyplývajúci z dohľadu nad Obchodníkom s cennými papiermi, v danom prípade právne irelevantný, nakoľko na strane navrhovateľov nedošlo k vzniku škody v priamej príčinnej súvislosti s prípadným nesprávnym úradným postupom Národnej banky Slovenska, spočívajúcom v zanedbaní dohľadu nad Obchodníkom s cennými papiermi, a preto sa súd prvého stupňa takýmto prípadným nesprávnym úradným postupom nezaoberal. Poukázal na to, že Družstvo bolo dohliadaným subjektom len v obmedzenom rozsahu (dohľad nad plnením povinností vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt) v súlade s ustanoveniami § 125 až § 128 zákona o cenných papieroch, v súlade s ktorými, Úrad pre finančný trh schválil Družstvu Prospekt investície, pričom posudzoval len jeho úplnosť (§ 127 ods. 4 v spojení s § 125 ods. 7 cit. zákona), či obsahuje všetky údaje a vzájomný súlad predložených údajov a ich zrozumiteľnosť s tým, že za pravdivosť údajov v Prospekte investície zodpovedali príslušné orgány Družstva, pričom v právomoci Národnej banky Slovenska nebolo schvaľovať zmluvu o riadení (alebo správe) portfólia, keďže Prospekt investície mal podľa zákona obsahovať len zoznam zmlúv, ktoré zabezpečujú odbyt výrobkov navrhovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt, alebo realizáciu služieb, ktoré poskytuje. Uviedol, že Národná banka Slovenska nemohla vykonávať dohľad nad celkovou činnosťou Družstva, pretože v takom prípade by došlo k prekročeniu jej kompetencií; až od 01. júna 2010 bola oprávnená dohliadať aj na skutočnosť, či vyhlasovateľ majetkových hodnôt dodržiava schválený prospekt investície s tým, že štát (Slovenská republika) nemôže priamo zasahovať do vlastnej činnosti Družstva a jeho majetkovoprávných vzťahov, v ktorých má družstvo autonómne postavenie, pričom vnútorné vzťahy Družstva sa spravovali v danom čase stanovami Družstva a ustanoveniami Obchodného zákonníka. Poukázal na skutočnosť, že právny predchodca navrhovateľov ako člen Družstva (t.j. podnikateľského subjektu) neinvestoval predmetné peňažné prostriedky do subjektu, na činnosť ktorého nemal žiaden vplyv, nakoľko členská schôdza je najvyšším orgánom Družstva, prostredníctvom ktorého členovia uplatňujú svoje právo riadiť záležitosti družstva, kontrolujú činnosť Družstva v jeho orgánoch v zmysle ustanovení Obchodného zákonníka a Stanov Družstva s tým, že navrhovatelia 1/ a 2/ v konaní nepreukázali, že počas členstva ich právneho predchodcu v Družstve, tento realizoval svoje oprávnenia vyplývajúce mu z členstva, že aktívne zasiahol do činnosti Družstva za účelom odvrátenia hrozacej škody pri zistení nedostatkov v činnosti štatutárnych zástupcov Družstva. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na to, že investíciami vloženými do Družstva, ktoré tvorili vklady členov Družstva, mal právo disponovať výhradne CAPITAL INVEST, o. c. p. (Obchodník s cennými papiermi), na základe zmluvy o riadení portfólia, z ktorej vyplývali práva a povinnosti zmluvných strán, uzavretej medzi Obchodníkom s cennými papiermi a Družstvom s tým, že Zmluva bola ukončená zo strany Obchodníka s cennými papiermi výpoveďou zo dňa 30. marca 2010, pričom po zániku tohto záväzkovo-právneho vzťahu sa Družstvo domáhalo svojich nárokov vyplývajúcich zo zmluvy voči Obchodníkovi s cennými papiermi rôznymi žiadosťami a výzvami na zaplatenie dlžných súm, avšak súdnou cestou sa svojich nárokov nedomáhalo s tým, že finančné prostriedky, ktoré Družstvo získalo od svojich členov neposkytovalo Obchodníkovi s cennými papiermi na základe zmluvy, v ktorej by bola špecifikovaná výška poskytnutej sumy, ale zamestnanci Obchodníka s cennými papiermi priamo disponovali s peniazmi Družstva na základe súhlasu udeleného Družstvom. Uviedol, že s finančnými prostriedkami na účte Družstva boli oprávnené disponovať zamestnankyne Obchodníka s cennými papiermi, B., C., N. P. V. a z listinného dôkazu - Zmluvy o riadení portfólia zo dňa 02. júna 2008 mal súd prvého stupňa preukázané založenie zmluvného vzťahu medzi Družstvom a Obchodníkom s cennými papiermi CAPITAL INVEST, o. c. p., a. s., ktorá bola Obchodníkom s cennými papiermi vypovedaná listom zo dňa 30. marca 2010 s účinnosťou od 01. mája 2010, pričom Družstvo listom zo dňa 15. apríla 2010 požiadalo Národnú banku Slovenska o preskúmanie postupu spoločnosti CAPITAL INVEST, o. c. p., a. s., avšak Družstvo žalobu voči Obchodníkovi s cennými

papiermi o náhradu škody na príslušný súd nepodalo, ale žiadalo Národnú banku Slovenska, aby situáciu riešila. Uviedol, že do 01. júna 2010 Národná banka Slovenska, ako aj jej právny predchodca Úrad pre finančný trh, v súlade so zákonom č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných papieroch) postupovali správne vo vzťahu k Družstvu, ktoré bolo Národnej banke Slovenska povinné predkladať polročné správy o svojom hospodárení, z obsahu ktorých nevyplývali žiadne informácie o prípadnej zhoršenej finančnej situácii Družstva, predovšetkým po tom, čo bolo vedené rokovanie so štatutárom Družstva, ako aj s ostatnými štatutármi dcérskych spoločností Družstva a Národnou bankou Slovenska dňa 24. augusta 2007, keď Družstvo Národnej banke Slovenska dňa 10. októbra 2007 doručilo písomnú odpoveď, v ktorej predovšetkým zdôraznilo, že zo strany družstiev nedošlo k porušeniu zákona a prospektov investícií schválených Úradom pre finančný trh z dôvodov v odpovedi špecifikovaných a zároveň sa vyjadrilo k systému fungovania družstiev, vzhľadom na ich investičnú stratégiu, že vtedajší stav zodpovedal dlhoročnej finančnej spolupráci medzi spoločnosťami CI HOLDINGU, a. s., jej dcérskymi spoločnosťami a družstvami. Poukázal na skutočnosť, že podľa názoru Družstva narušenie tohto systému by mohlo týmto spoločnostiam spôsobiť značné škody, ako aj náklady, keďže finančné vzťahy medzi uvedenými spoločnosťami sú dlhodobými investičnými vzťahmi a preto sa Družstvu a jeho dcérskym spoločnostiam javilo problematické zabezpečiť do portfólia družstiev iné investičné nástroje, ako nástroje, ktorých emitentmi boli spoločnosti v rámci finančného skupiny CI HOLDING, a. s. s tým, že až listom doručeným Národnej banke Slovenska dňa 15. apríla 2010, Družstvo požiadalo Národnú banku Slovenska o preskúmanie postupu spoločnosti CAPITAL INVEST, o. c. p., a. s. po tom, čo mu Obchodník s cennými papiermi vypovedal zmluvu o zriadení portfólia. Poukázal na skutočnosť, že Národná banka Slovenska vykonala v období od 20. apríla 2010 do 06. mája 2010 u Obchodníka s cennými papiermi dohľad na mieste, v tomto období vyzvala aj Družstvo listom zo dňa 20. apríla 2010, aby predĺžilo žiadosť o schválenie dodatku prospektu investície tak, aby Družstvo mohlo pokračovať v zhodnocovaní finančných prostriedkov, keďže zistila, že podstatná časť prospektu investície sa stala neaktuálna s tým, že Družstvo dňa 28. apríla 2010 predložilo Národnej banke Slovenska Žiadosť o schválenie dodatkov k prospektu investície a podaním žiadosti bolo začaté konanie OPK-5664/1/2010, ktoré však bolo podľa ustanovenia § 21 ods. 1 písm. a/ zákona č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov prerušené rozhodnutím OPK-5664/1-2/2010 zo dňa 10. mája 2010 na čas, po ktorý Družstvo bolo povinné odstrániť nedostatky žiadosti a žiadosť doplniť. Uviedol, že Družstvo ani po opakovanom predĺžení lehoty na odstránenie väd žiadosti jej nedostatky neodstránilo, v dôsledku čoho Národná banka Slovenska rozhodnutím OPK-5664/1-5/2010 zo dňa 26. augusta 2010 konanie vo veci žiadosti zastavila a Banková rada Národnej banky Slovenska rozhodnutím č. GUV-1744/2010 zo dňa 08. decembra 2010, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 16. decembra 2010 toto rozhodnutie potvrdila a súbežne začala voči Družstvu konanie o uložení sankcie podľa ustanovenia § 144 ods. 4 zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov za porušenie ustanovenia § 129 ods. 3 v spojení s ustanovením § 128 ods. 1 písm. b/, c/, h/ a ustanovenia § 125c ods. 1 v spojení s ustanovením § 127 ods. 4 zákona o cenných papieroch. Poukázal na skutočnosť, že rozhodnutím č. ODT-10890-4/2010 zo dňa 30. mája 2011, právoplatným dňa 18. júla 2011, Národná banka Slovenska Družstvu zakázala predaj majetkových hodnôt, avšak týmto rozhodnutím nezakázala Družstvu vykonávať inú činnosť, keďže takéto kompetencie voči Družstvu ako podnikateľskému subjektu nemala. Uviedol, že Národná banka Slovenska na základe získaných poznatkov činnosti Družstva, ako aj Obchodníka s cennými papiermi, dňa 27. júla 2010 orgánom činným v trestnom konaní podala oznámenie o podozrení zo spáchania trestného činu a na základe uznesenia Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti korupcii, vyšetrovateľa odboru boja proti korupcii č. ČVS:PPZ-153/BPK-B-2010 zo dňa 16. novembra 2010 bolo dňa 10. augusta 2010 začaté trestné stíhanie podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku pre obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, § 221 ods. 4 písm. a/ Trestného zákona spolupáchatelstvom, § 20 Trestného zákona. Výrok, ktorým súd prvého stupňa zamietol návrh navrhovateľov 1/ a 2/ zo dňa 14. októbra 2014 na podanie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru Európskej únie odôvodnil právne ustanovením § 109 ods. 1 písm. c) O. s. p., čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a vecne tým, že nie je povinný predložiť prejudiciálnu otázku formulovanú navrhovateľmi Súdnemu dvoru Európskej únie, keďže rozhoduje ako súd prvého stupňa a navrhovatelia nežiadali o posúdenie platnosti ustanovenie práva Únie, ale výlučne o otázku výkladu práva Európskej únie, resp. jeho porušenia. Uviedol, že verejná ponuka majetkových hodnôt nie je regulovaná Smernicou EÚ 2003/71/ES - smernicou o prospekte, ktorý sa zverejňuje pri verejnej ponuke cenných papierov alebo ich prijatí na obchodovanie a o zmene a doplnení smernice 2001/34/ES, na znenie ktorej sa pôvodný navrhovateľ odvolával v návrhu na začatie prejudiciálneho konania s tým, že alternatívne investičné

možnosti, medzi ktoré je možné zahrnúť aj činnosť vyhlasovateľov verejnej ponuky majetkových hodnôt, začala v rámci EÚ regulovať až Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/61/EÚ zo dňa 08. júna 2011 o správcoch alternatívnych investičných fondov a o zmene a doplnení smerníc 2003/41/ES a 2009/65/ES a nariadením (ES) číslo 1060/2009, a (EÚ) číslo 1095/2010 s tým, že rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie o položených otázkach nie je nevyhnutné pre vydanie rozhodnutia vo veci samej, a to aj na základe zhodnotenia dokazovania vo veci samej. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil ustanovením § 142 ods. 1 O. s. p., avšak úspešnému odporcovi náhradu trov konania nepriznal, nakoľko si ich náhradu neuplatnil a v konaní mu ani žiadne nevznikli.

Proti tomuto rozsudku v časti výroku, ktorým súd prvého stupňa návrh navrhovateľov na zaplatenie istiny 6.997,06 eur s príslušenstvom zamietol, podali navrhovatelia 1/ a 2/ v zákonnej lehote odvolanie z dôvodu, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 205 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 205 ods. 2 písm. c/ O. s. p.), súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 205 ods. 2 písm. d/ O. s. p.) a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ O. s. p.) a navrhli rozsudok v napadnutej časti zmeniť a ich návrhu vo veci samej vyhovieť, resp. rozsudok súdu prvého stupňa v celom rozsahu zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Zároveň žiadali priznať náhradu trov konania. V dôvodoch svojho odvolania namietli, že súd prvého stupňa nezohľadnil, že Národná banka Slovenska nepostupovala v súlade s princípom právneho štátu, ktorého súčasťou je aj princíp právnej istoty, keď základným atribútom je istota subjektov práva, že sa voči nim bude zachovávať právo, a teda orgány verejnej moci budú vo vzťahu k nim postupovať v súlade s ústavou a platnými právnymi predpismi, t. j., že ich postup bude zo strany subjektov práva predvídateľný. Uviedli, že sa spoliehali, že nedôjde ku škode na ich úkor, pretože vychádzali z garancie Národnej banky Slovenska ako orgánu dohľadu a nemohli predpokladať, že dohľad nad Prospektom investície je podľa Národnej banky Slovenska len formálny, resp., že takýto je jeho obsah podľa výkladu odporcu, pretože zákon o dohľade takýmto spôsobom obsah dohľadu nad Prospektom investícií nedefinoval a postup Národnej banky Slovenska bol preto svojvoľný v neprospech každého, ktorý sa na odporcu z hľadiska stability a ochrany investície spoľahol. Argument odporcu, že upozornil Družstvo, že vykonáva dohľad nad činnosťou Družstva ako vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt podľa ust. § 135 ods. 1 zák. č. 566/2001 Z. z., ale nie dohľad nad celkovou činnosťou Družstva posúdili ako úplne irelevantný, nakoľko nemohli mať o takto zúženom dohľade orgánu vedomosť a nesúhlasili so záverom súdu prvého stupňa, že neexistuje príčinná súvislosť medzi škodou a porušením zákonných povinností Národnou bankou Slovenska, spočívajúcom v nesprávnom výkone dohľadu, ktorým bol porušený zák. č. 566/2001 Z. z. Za obzvlášť nepochopiteľný navrhovatelia považovali záver súdu prvého stupňa, že sa mali viac starať o svoje záležitosti v rámci zásady „právo patrí bdelym“, nakoľko ku škode došlo v rámci porušenia zákonnej povinnosti banky vykonávať zákonom stanovené povinnosti dohľadu a nie v dôsledku toho, že neboli „bdelí“ s tým, že im nepatrili ani zákonom stanovené právomoci dohľadu nad činnosťou Družstva, ani Obchodníka s cennými papiermi, ktorými mohli zabezpečiť dodržiavanie zákona o cenných papieroch, resp. sankciami, k dodržiavaniu zákona porušujúci subjekt donútiť. Uviedli, že povinnosťou Národnej banky Slovenska podľa ust. § 137 ods. 2 Zákona o cenných papieroch je a bolo zisťovanie a vyhodnocovanie informácií a podkladov o skutočnostiach, ktoré sa týkajú dohliadaných subjektov a ich činností, pričom podľa ust. § 135 ods. 1 Zákona o cenných papieroch, ktorý platí v tomto znení už od 01. mája 2007, Družstvo ako vyhlasovateľ verejnej ponuky majetkových hodnôt, ako aj Obchodník, patrili a patria k povinne dohliadaným subjektom zo strany Národnej banky Slovenska napriek tomu, že odporca v priebehu celého konania tvrdil opak a preto mala Národná banka Slovenska zisťovať všetky informácie a podklady o dodržiavaní, resp. nedodržiavaní povolení na činnosť vydaných Národnou bankou Slovenska Družstvu (Prospekt investícií, vydaný vtedajším Úradom pre finančný trh a následne pravidelne kontrolovaný Národnou bankou Slovenska) a Obchodníkovi s cennými papiermi s tým, že povinný zákonný dohľad zo strany Národnej banky Slovenska bol dokonca koncipovaný tak široko, že má zisťovať informácie a podklady aj o iných rizikách, ako tých vyplývajúcich z povolení na činnosť, vrátane rizík, ktorým sú vystavené dohliadané subjekty a v rámci nich aj Družstvo činnosťou Obchodníka, ako i vrátane rizík, ktoré mohli viesť k ohrozeniu záujmov klientov dohliadaných subjektov, teda aj navrhovateľov. Poukázali na skutočnosť, že v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 7C/206/2011 bolo výpoveďou svedka J.. D. Q., E.. preukázané, že Národná banka Slovenska už v roku 2007 pri kontrole Družstva zistila, že z hľadiska rizikovosti portfólia má nedostatočne rozložené portfólio, ktoré bolo tvorené zmenkou jediného emitenta, a to spoločnosti CI HOLDING, a. s., ktorý v tom čase akcionársky vlastnil Obchodníka s cennými papiermi z čoho vyplýva, že Družstvo malo všetky

peňažné prostriedky od nej získané, investované v subjekte personálne a majetkovo prepojenom s Obchodníkom a Družstvom a Národná banka Slovenska sa po zistení o rizikovitosti portfólia Družstva uspokojila s takou nápravou stavu, že toto portfólio bolo po tomto vytknutí zo strany Národnej banky Slovenska, rozložené namiesto jednej do troch zmeniek, a to zmeniek vystavených spoločnosťou CI HOLDING, a. s., CI Reality, s.r.o. a GLOBAL production s.r.o., pričom posledné dve spoločnosti boli opäť 100 % dcérskymi spoločnosťami CI HOLDING, a. s. a vo všetkých troch spoločnostiach bol navyše, či už členom predstavenstva alebo konateľom, J. R. Č., vtedajší predseda predstavenstva Obchodníka. Uviedli, že Národná banka Slovenska naďalej akceptovala stav, že celé portfólio Družstva je rozložené a investované do prepojených subjektov s CI HOLDING, a. s. a Obchodníkom a napriek tomu, že vydala právoplatné sankčné rozhodnutie voči Obchodníkovi, v ktorom konštatovala, že Obchodník s cennými papiermi vo svojej činnosti, pre svojich klientov a v rámci nich aj výslovne pre Družstvo, porušil zákon o cenných papieroch vo viacerých podstatných ohľadoch, ani po vydaní tohto rozhodnutia, okrem udelenej pokuty vo výške 10.000 eur, Národná banka Slovenska nevyužila svoje kompetencie v zmysle zákona o cenných papieroch a neprijala žiadne následné kontrolné alebo významnejšie opatrenia (predbežne alebo celkom zakázať činnosť Obchodníkovi alebo Družstvu, resp. zrušiť povolenie na činnosť Obchodníkovi alebo udeliť sankcie priamo členom predstavenstva alebo Obchodníka), následné podcenenie situácie a umožnenie ďalšej činnosti Družstva aj Obchodníka s cennými papiermi, vyústilo v roku 2010 do nedostupnosti vložených prostriedkov ich právnym predchodcom do Družstva, pričom banka svojou nečinnosťou a ľahostajným prístupom k svojim kompetenciám zapríčinila aj to, že ich právny predchodca už nemohol rozpoznať riziko svojej investície, resp., že túto investíciu mu banka svojim zanedbaným dohľadom ani v minimálnej možnej miere neochránila. Poukázali na skutočnosť, že Národná banka Slovenska tým, že dňa 04. marca 2011 Obchodníkovi s cennými papiermi odňala licenciu na činnosť a Družstvu zakázala činnosť v roku 2011, potvrdila dlhodobé porušovanie zákona o cenných papieroch, z čoho vyplýva tolerovanie porušovania právnych predpisov minimálne od roku 2008 do roku 2011 Národnou bankou Slovenska. Vo svojom odvolaní ďalej uviedli, že Národná banka Slovenska rozhodnutím zo dňa 30. mája 2011, č. ODT-10890-4/2010, právoplatným dňa 18. júla 2011 zakázala Družstvu predaj majetkových hodnôt z dôvodu neaktuálnosti Prospektu investícií s tým, že Národná banka Slovenska ustálila trvanie neaktuálnosti Prospektu až od mája 2010 účelovo, nakoľko údaje zahrnuté do Prospektu boli v skutočnosti neaktuálne dlhodobo pred májom 2010, spätne k 31. decembru 2006, kedy došlo v sídle Národnej banky Slovenska dňa 27. augusta 2007 k stretnutiu s poverenými členmi predstavenstva Družstva za účelom prerokovania nezrovnalostí a problémov v jeho činnosti a údaje o subjektoch, s ktorými je Družstvo majetkovo prepojené, boli neaktuálne minimálne od 01. októbra 2009 a údaje o majetkových aktívach, ktoré sa majú nadobudnúť z peňažných prostriedkov nadobudnutých na základe verejnej ponuky majetkových hodnôt a základné strategické zámery podnikateľskej činnosti Družstva, boli neaktuálne už k 31. decembru 2006 z čoho vyplýva, že Družstvo svojim konaním porušovalo ust. § 129 ods. 3 v spojení s § 128 ods. 1 písm. b), c) a h) a § 125c ods. 1 v spojení s § 127 ods. 4 zákona o cenných papieroch od 31. decembra 2006, avšak Národná banka Slovenska voči Družstvu úradne zasiahla až v máji 2011, kedy činnosť Družstva zakázala. Uviedli, že existujúce konkurzné konanie samo osebe nevyklučuje možnosť podať veriteľom, ktorý si prihlásil svoju pohľadávku do konkurzu, návrh na náhradu škody proti štátu a nerobí takýto návrh predčasným, pretože je povinnosťou súdu v konaní o náhradu škody skúmať, či aktuálny stav konkurzného konania objektívne vylučuje možnosť uspokojenia navrhovateľov ako veriteľov v konkurznom konaní a ak áno, v akom rozsahu, pričom súd pri tomto hodnotení dokonca nemá čakať až na konečné rozvrhové uznesenie konkurzného súdu (rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 11. apríla 2012, sp. zn. 29Cdo/4968/2009), ale je povinný zohľadniť až napr. správy ustanoveného správcu konkurznej podstaty o stave daného konkurzu a preto žiadna platná právna norma neumožňuje vysloviť záver o predčasnosti podania návrhu a to ani vtedy, ak navrhovatelia doposiaľ nemali možnosť vymôcť plnenie od subjektu, ktorý jediný je podľa názoru odporcu a prvostupňového súdu povinný im dané plnenie vrátiť s tým, že ani zák. č. 514/2003 Z. z. nevyžaduje žiadne predchádzajúce vysporiadanie súkromnoprávných vzťahov, ale naopak pripúšťa regresnú náhradu. Uviedli, že podmienkou vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom nie je, aby poškodený preukázal bezúspešnosť vydania pohľadávky v konkurznom konaní, pretože zákon č. 514/2003 Z. z. upravujúci osobitný druh zodpovednosti nedefinuje uvedenú podmienku ako jeden z (osobitných) predpokladov tejto zodpovednosti. Vytkli prvostupňovému súdu, že pri svojom rozhodovaní nezohľadnil, resp. nevyhodnotil správne nimi navrhnuté dôkazy, a to správu správcu konkurznej podstaty úpadcu Družstva o stave konkurzu a jeho výpoveď v konaní vedenom pod sp. zn. 7C/206/2011, z ktorých jednoznačne vyplýva, že aktuálny stav konkurzu je taký, že objektívne vylučuje ich možnosť, ako veriteľov, uspokojiť sa z konkurzu sp. zn. 3K/95/2010. Namietli, že zo zápisníc o pojednávaní pred

prvostupňovým súdom vyplýva, že listinné dôkazy vyžiadané súdom prvého stupňa, resp. predložené účastníkmi konania neboli riadne vykonané spôsobom podľa § 129 ods. 1 O. s. p. s poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 31. januára 2012, sp. zn. 6 MCdo 11/2010.

Odporca vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľov uviedol, že navrhuje rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti potvrdiť, nakoľko prvostupňový súd vo veci vykonal rozsiahle dokazovanie za účelom spoľahlivého zistenia skutkového a právneho stavu veci s poukazom na skutočnosť, že z jeho činnosti boli súdu známe aj iné dôležité skutočnosti z dôvodu prebiehajúcich konaní v skutkovo a právne analogických veciach na súde prvého stupňa. Nesúhlasil s tvrdením navrhovateľov, že je povinnosťou všeobecného súdu dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, keď aj podľa konštantnej judikatúry Ústavného súdu SR všeobecný súd musí dať odpoveď na tie otázky nastolené účastníkom konania, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania a odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 241/07). Uviedol, že podstatou práva na spravodlivé konanie nie je právo na úspech v konaní a teda právo na rozhodnutie zodpovedajúce názorom a predstavám navrhovateľov a preto ich tvrdenie, že rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti považujú za denegatio iustitiae, je účelové. Odporca vo svojom vyjadrení uviedol, že navrhovatelia sa účelovo snažia dodatočne navrhovať vykonanie ďalších právne irelevantných dôkazov, ktoré iba oddiaľujú vydanie rozhodnutia vo veci a zároveň sa snažia vyfabulovať fiktívnu existenciu jeho údajného nesprávneho postupu a tiež fikciu kedy sa tak stalo, pretože údajný nesprávny úradný postup nebol preukázaný a neexistuje s tým, že navrhovatelia nevyužili všetky možnosti na uplatnenie a vymoženie svojho nároku, pretože nepodali žiadny návrh proti členom predstavenstva ani členom kontrolnej komisie Družstva, ktorí boli zodpovední za jeho riadenie, za hospodárenie a nakladanie s jeho majetkom. Poukázal na skutočnosť, že kompetencie Národnej banky Slovenska pri vykonávaní dohľadu nad dohliadanými subjektmi sú dané platnými právnymi predpismi a ich medze vyplývajú aj z Ústavy SR a konštantnej súdnej judikatúry, podľa ktorej všetky orgány verejnej moci môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach, v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon, pričom je vylúčený extenzívny výklad (interpretácia) týchto ústavných princípov vyplývajúcich z článku 2 ods. 2 Ústavy SR s tým, že Národná banka Slovenska postupovala v súlade s Ústavou SR a platnými právnymi predpismi, nebola nečinná, nespôsobilá žiadne prietahy a pri svojom postupe voči Družstvu a aj Obchodníkovi s cennými papiermi dodržiavala zákonné pravidlá, zakotvené ustanoveniami zákona o dohľade a zákona o cenných papieroch. Odporca vo svojom vyjadrení uviedol, že navrhovatelia mohli požiadať Národnú banku Slovenska o vysvetlenie jej zákonom zverených kompetencií v oblasti dohľadu nad finančným trhom a muselo im byť známe, že s investíciou je spojené aj riziko a doterajší alebo propagovaný výnos nie je zárukou budúcich výnosov s tým, že Národná banka Slovenska môže ukladať sankcie dohliadanému subjektu len za také porušenie a neplnenie povinností, ktoré sú dohliadanému subjektu uložené zákonom a ktoré zároveň patria do pôsobnosti a kompetencií orgánu dohľadu a až od účinnosti novelizovaného ust. § 129 ods. 3 zákona o cenných papieroch, teda až od 1. júna 2010, boli povinnosti vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt rozšírené tak, že Družstvo ako vyhlasovateľ verejnej ponuky majetkových hodnôt malo zákonom uloženú aj povinnosť dodržiavať schválený Prospekt investície a teda až odvtedy mohla Národná banka Slovenska dohliadať, či Družstvo schválený Prospekt investície dodržiava. Uviedol, že povinnosť aktualizovať Prospekt investície bola stanovená vyhlasovateľovi verejnej ponuky majetkových hodnôt až od 1. januára 2009, na základe novelizovaného ust. § 127 ods. 4 zákona o cenných papieroch v znení zák. č. 558/2008 Z. z. a počas celej doby od vyhlásenia verejnej ponuky majetkových hodnôt, štatutárny zástupca vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt nepretržite zodpovedal a zodpovedá investorom za pravdivosť a úplnosť údajov v Prospekte investície a informácie a podklady, ktoré má Národná banka Slovenska zisťovať v rámci predmetu dohľadu, sa vždy vzťahujú výlučne ku konkrétnemu druhu dohliadaného subjektu so zohľadnením jeho zákonom uložených povinností. Poukázal na skutočnosť, že žiaden zákon neukladal vyhlasovateľom verejnej ponuky majetkových hodnôt žiadne povinnosti v oblasti obmedzenia a rozloženia rizík ani krytia, na rozdiel od iných dohliadaných subjektov, a preto reálne neexistujúce povinnosti Družstva nemohla Národná banka Slovenska kontrolovať, nakoľko vyhlasovateľ verejnej ponuky majetkových hodnôt mal v súvislosti s rizikom iba jednu informačnú povinnosť podľa ust. § 129 ods. 1 písm. b) zákona o cenných papieroch, ktorá spočívala v tom, že zverejnené alebo hromadne používané oznámenie o verejnej ponuke majetkových hodnôt muselo obsahovať taktiež upozornenie, z ktorého vyplývalo, že s touto investíciou je spojené aj riziko a doterajší alebo propagovaný výnos

nie je zárukou budúcich výnosov a preto za dodržiavanie Prospektu investície Družstva bolo aj voči členom družstva vždy zodpovedné predstavenstvo ako štatutárny orgán, a to bez ohľadu na fakt, či vyhlasovateľovi verejnej ponuky majetkových hodnôt táto povinnosť bola alebo nebola osobitne zákonom uložená. Odporca uviedol, že Národná banka Slovenska mohla kontrolovať len to, či si Družstvo plní informačné povinnosti o verejných ponukách majetkových hodnôt, a to, či informácie zverejňované Družstvom obsahujú náležitosti predpísané zákonom a či Družstvo ako vyhlasovateľ verejnej ponuky majetkových hodnôt zverejňuje finančné správy v zmysle bývalého ust. § 130 zákona o cenných papieroch, pričom tieto informácie Národná banka Slovenska nepotvrdovala a ani nemohla potvrdzovať, pretože mohla postupovať len v súlade s bývalými ustanoveniami § 129 a § 130 zákona o cenných papieroch a nemohla potvrdzovať správnosť finančných ukazovateľov Družstva. Nesúhlasil s tvrdením navrhovateľov, že vo vzťahu k Družstvu bola Národná banka Slovenska nečinná, nakoľko vydala relevantné rozhodnutia, pričom sa nedopustila žiadnych prietahov v konaní a postupovala v rámci jej oprávnení a v súlade so zákonom o cenných papieroch, zák. č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ako aj Ústavou SR. Vo vzťahu k rozsudku Najvyššieho súdu Českej republiky, sp. zn. 29Cdo/4968/2009 odporca uviedol, že tento primárne rieši problematiku zodpovednosti iných subjektov ako štátu a iba sekundárne a marginálne sa zaoberá zodpovednosťou za škodu spôsobenú orgánom verejnej moci a z jeho odôvodnenia zároveň vyplýva, že akokoľvek inak nie je možné zmiešavať posúdenie otázky vzniku škody pri zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú výkonom verejnej moci s otázkou zodpovednostných nárokov osôb uvedených v ust. § 3 ods. 2 zákona o konkurze a vyrovnaní a preto zodpovednosť štátu v prípade, ak existuje iný dlžník, je zodpovednosť subsidiárna a tiež objektívna, ktorej sa štát nemôže zbaviť, a preto musia byť najskôr využité všetky zákonné možnosti veriteľa voči iným dlžníkom a následne musia byť jednoznačne a nespochybniteľne preukázané všetky tri predpoklady tejto zodpovednosti za škodu, ktoré musia byť splnené súčasne. Uviedol, že skutočná existencia pohľadávky navrhovateľov a jej výška voči Družstvu sa bude zisťovať v rámci incidenčných súdnych konaní, pokiaľ ich správca konkurznej podstaty Družstva neuzná skôr a až následne, ak pohľadávka navrhovateľov voči Družstvu nebude uspokojená v rámci konkurzu, môže navrhovateľom vzniknúť škoda. K námietke navrhovateľov, že v konkurze na majetok Družstva a v súvisiacich incidenčných súdnych konaniach ani jeden a pol roka od vyhlásenia konkurzu nemajú veritelia ani len zistené pohľadávky, poukázal na písomné vyjadrenie správcu konkurznej podstaty Družstva zo dňa 14. septembra 2011, v ktorom správca konkurznej podstaty konštatuje katastrofálny stav účtovníctva úpadcu, ktoré bolo vedené len do júla 2010 a po tomto dátume sa v účtovníctve nenachádzajú žiadne účtovné záznamy, účtovné doklady sú v neporiadku, mnohé z nich chýbajú a veľká časť finančných operácií úpadcu bola realizovaná v hotovosti bez riadneho zaznamenania v účtovníctve a pohľadávky neboli popreté z dôvodu, že by boli nedostatočne zdokladované, ale v dôsledku veľmi podozrivého hospodárenia úpadcu v období pred konkurzom. Zároveň uviedol, že v zápisnici o pojednávaní síce nie je osobitne uvedené, že na tomto pojednávaní boli prečítané určité listiny alebo ich presne označené časti, ale z nej jasne vyplýva, že súd prvého stupňa jednotlivé dôkazy, nachádzajúce sa doteraz v súdnom spise, oboznámil a presne špecifikoval o aké doklady išlo s tým, že v súlade s ust. § 121 O. s. p., netreba dokazovať skutočnosti všeobecne známe alebo známe súdu z jeho činnosti s tým, že z odôvodnenia uznesenia Najvyššieho súdu SR zo dňa 27. februára 2008, sp. zn. 1Obo/283/2006 vyplýva, že dôkazy, na ktoré účastník dodatočne poukazuje, sú súdu všeobecne známe, pretože účastník viedol desiatky sporov na rovnakom skutkovom a právnom základe voči rôznym dlžníkom, takže dokazovanie v tomto smere nebolo potrebné vykonať, pričom odporcovi je známe, že na Okresnom súde Bratislava I sú proti nemu vedené stovky sporov na rovnakom skutkovom a právnom základe a vo všetkých sporoch majú navrhovatelia rovnakého právneho zástupcu.

Odvolací súd preskúmal vec viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania podľa § 212 ods. 1 O. s. p. v znení účinnom od 01. júna 2014, túto prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p., keďže pre nariadenie pojednávania neboli dané zákonné podmienky vyplývajúce z ustanovenia § 214 ods. 1 O. s. p. (nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, súd prvého stupňa nerozhodol bez nariadenia pojednávania, nejde o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania a nevyžadoval to dôležitý verejný záujem) a rozsudok verejne vyhlásil dňa 17. decembra 2015 podľa § 211 ods. 2 v spojení s § 156 ods. 3 O. s. p., pričom o termíne verejného vyhlásenia rozsudku boli účastníci upovedomení zákonným spôsobom.

Súd prvého stupňa vo veci samej riadne zistil skutkový stav veci, keď vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 120 ods. 1 O. s. p.) z hľadiska posúdenia

opodstatnenosti návrhu, výsledky vykonaného dokazovania správne zhodnotil (§ 132 O. s. p.) a na ich základe dospel k správnym skutkovým a právnym záverom, ktoré v napadnutom rozhodnutí aj náležite odôvodnil (§ 157 ods. 2 O. s. p.).

Podľa § 219 ods. 2 O. s. p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Z obsahu spisu vyplýva, že právny predchodca navrhovateľov bol členom PODIELOVÉHO DRUŽSTVA SLOVENSKE INVESTÍCIE, Poľná č. 1, Bratislava, IČO: 35 784 717 (ďalej „Družstvo“), toho času v konkurze vyhlásenom uznesením Okresného súdu Bratislava I zo dňa 11. apríla 2011, č. k. 3K/95/2010 - 21, právoplatným dňa 05. mája 2011, pričom v dôsledku žiadosti právneho predchodcu navrhovateľov 1/ a 2/ o zrušenie členského podielu podanej Družstvu dňa 08. februára 2011, došlo k zániku jeho členstva v Družstve ku dňu 09. februára 2011 a vznikol mu nárok na vyplatenie vyrovnacieho podielu vo výške 6.997,06 eur.

Z obsahu spisu ďalej vyplýva, že dňa 02. júna 2008 bola medzi Družstvom ako klientom a obchodnou spoločnosťou CAPITAL INVEST, o. c. p., a. s. v likvidácii, Poľná č. 1, Bratislava, IČO: 35 828 749 (ďalej „Obchodník s cennými papiermi“), ako obhospodarovateľom uzavretá Zmluva o riadení portfólia podľa ust. § 43 zák. č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „Zmluva“), predmetom ktorej podľa článku I. bod 2 Zmluvy bol záväzok Obchodníka s cennými papiermi hospodáriť s portfóliom Družstva, pravidelne sledovať a vyhodnocovať spravované portfólio, obstarávať predaj cenných papierov z portfólia, nákup cenných papierov a prvé nadobudnutie cenných papierov od emitenta do portfólia Družstva, v súlade so schválenými prospektami investícií, uschovávať a spravovať cenné papiere nachádzajúce sa v portfóliu Družstva, uskutočňovať optimalizáciu a taktické zmeny v portfóliu Družstva a poskytovať mu konzultácie a finančné analýzy, pričom podľa Prílohy č. 2 k Zmluve sa Obchodník s cennými papiermi zaviazal zabezpečiť mieru zhodnotenia Družstva vo výške 8 % ročne.

Medzi účastníkmi konania nebolo sporným, že po výpovedi Zmluvy zo dňa 30. marca 2010 zo strany Obchodníka s cennými papiermi, Národná banka Slovenska rozhodnutím zo dňa 21. decembra 2010, č. ODT-8305-5/2010, odobrala Obchodníkovi s cennými papiermi povolenie na poskytovanie investičných služieb, potvrdeným rozhodnutím Bankovej rady Národnej banky Slovenska zo dňa 01. marca 2011, č. GUV - 274/2011 (ďalej „rozhodnutie o odobratí povolenia“) a rozhodnutím zo dňa 30. mája 2011, č. ODT-10890-4/2010, Národná banka Slovenska zakázala Družstvu predaj majetkových hodnôt (ďalej „rozhodnutie o zákaze činnosti“) podľa ust. § 144 ods. 4 písm. c) zák. č. 566/2001 Z. z. z dôvodu porušenia § 129 ods. 3 v spojení s ust. § 128 ods. 1 písm. b), c), h) zák. č. 566/2001 Z. z. a ust. § 125c ods. 1 v spojení s § 127 ods. 4 zák. č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej „zák. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch“).

V posudzovanej veci sa právny predchodca navrhovateľov návrhom podaným na súd prvého stupňa dňa 30. decembra 2011 domáhal uloženia povinnosti odporcovi zaplatiť mu škodu v sume 6.997,06 eur s 9,25 % úrokom z omeškania ročne od 19. apríla 2011 do zaplatenia, ktorá mu vznikla v príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom Národnej banky Slovenska, špecifikovanom v podanom návrhu na začatie konania a doplnenom v podaní zo dňa 14. októbra 2014, ktorý spočíval v tom, že Národná banka Slovenska oneskorene zistila neaktuálnosť Prospektu investícií Družstva, keď Družstvo porušovalo ust. § 129 ods. 3 v spojení s ust. § 128 ods. 1 písm. b), c), h) a ust. § 125c ods. 1 v spojení s ust. § 127 ods. 4 zák. č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a Národná banka Slovenska zasiahla až v máji 2011, kedy vydaním rozhodnutia o zákaze činnosti, zakázala Družstvu činnosť, hoci neaktuálnosť Prospektu investícií bola už od 31. decembra 2006, v prijatí nedostatočných opatrení zo strany Národnej banky Slovenska po 24. auguste 2007, kedy pri kontrole Družstva zistila, že z hľadiska rizikovosti portfólia, má portfólio nedostatočne rozložené, t. j., že Družstvo malo všetky získané peňažné prostriedky investované v subjekte personálne a majetkovo prepojenom s obchodníkom s cennými papiermi, pričom rizikovosť rozloženia portfólia je jedným z najdôležitejších ukazovateľov, ktoré Národná banka Slovenska pri výkone dohľadu sleduje a má sledovať, Národná banka Slovenska prijala od 20. augusta 2008 do 04. marca 2011, kedy nadobudlo právoplatnosť rozhodnutie o odobratí povolenia, nedostatočné opatrenia a zapríčinila, že právny predchodca navrhovateľov nemohol rozpoznať riziko svojej investície už skôr, najmä po zisteniach, že Obchodník s cennými papiermi poskytol Družstvu investičnú službu, ktorú mu

poskytovať nemohol. Právny predchodca navrhovateľov v priebehu konania zomrel a na jeho miesto vstúpili jeho dedičia navrhovateľka 1/ a navrhovateľ 2/ (č. l. 101), ktorí listami zo dňa 20. mája 2013 (č. l. 109) a 21. júna 2013 (č. l. 110) požiadali súd prvého stupňa o pokračovanie v konaní a zároveň vyjadrili súhlas s ich vystúpením na strane navrhovateľov.

V posudzovanej veci sa navrhovatelia 1/ a 2/ voči štátu domáhajú náhrady škody, ktorá im mala byť spôsobená nesprávnym úradným postupom Národnej banky Slovenska podľa zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej „zák. č. 514/2003 Z. z.“).

Hmotnoprávnym základom pre uplatnenie práva navrhovateľov na náhradu škody je ust. § 9 zák. č. 514/2003 Z. z., podľa ktorého štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom.

Zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom má povahu objektívnej zodpovednosti, ktorej sa nemožno zbaviť a ktorá je založená na súčasnom (kumulatívnom) splnení troch podmienok, ktorými je nesprávny úradný postup, vznik škody a príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody.

Prvotnou podmienkou pre vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom je existencia nesprávneho úradného postupu, ktorý zákon č. 514/2003 Z. z. v ustanovení § 9 bližšie vysvetľuje tak, že za nesprávny úradný postup je potrebné považovať aj porušenie povinností orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb. Podľa konkrétnych okolností toho - ktorého prípadu, môže však ísť o akúkoľvek činnosť spojenú s výkonom právomoci určitého štátneho orgánu, ak pri tomto výkone alebo v súvislosti s ním dôjde k porušeniu pravidiel stanovených právnymi predpismi pre konanie štátneho orgánu alebo k porušeniu poriadku, ktorý vyplýva z povahy, funkcie alebo cieľov tejto činnosti. Úradný postup nie je spravidla možné v právnom predpise upraviť do najmenších podrobností a preto je potrebné správnosť úradného postupu posudzovať i z hľadiska účelu, k dosiahnutiu ktorého postup štátneho orgánu smeruje. Nesprávnym úradným postupom môže byť aj nevydanie alebo oneskorené vydanie rozhodnutia v dôsledku porušenia stanovených alebo primeraných lehôt na jeho vydanie, lebo znaky nesprávneho úradného postupu má aj nečinnosť štátneho orgánu alebo jeho činnosť, ktorá nie je vykonaná v stanovenej lehote alebo v lehote, ktorá zodpovedá právu na prejednanie veci bez zbytočných prietahov (článok 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky).

Ani vzťah príčinnej súvislosti (kauzálny nexus) medzi nesprávnym úradným postupom a škodou zákon č. 514/2003 Z. z. nevysvetľuje. V právnej teórii sa týmto vzťahom označuje priama väzba javov (objektívnych súvislostí), v rámci ktorého jeden jav (príčina) vyvoláva druhý jav (následok). O vzťah príčinnej súvislosti ide, ak je medzi nesprávnym úradným postupom a škodou vzťah príčiny a následku. Ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastáva, pričom otázka príčinnej súvislosti nie je otázkou právnou, ide o skutkovú otázku, ktorá môže byť riešená len v konkrétnych súvislostiach. Právnym posúdením je vymedzenie, medzi ako ujmu (ako následkom) a ako skutočnosťou (ako príčinou) tejto ujmy má byť príčinná súvislosť zisťovaná. Pre posúdenie vzniku zodpovednosti za škodu má preto zásadný význam otázka, v čom konkrétne spočíva škoda (majetková ujma), za ktorú je náhrada požadovaná. Práve vo vzťahu medzi konkrétnou ujmu poškodeného (pokiaľ vznikla) a konkrétnym konaním škodcu (ak je protiprávne) sa zisťuje príčinná súvislosť. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba škodu izolovať zo všeobecných súvislostí a skúmať, ktorá príčina ju vyvolala. Pritom nie je rozhodujúce časové hľadisko, ale vecná súvislosť príčiny a následku; časová súvislosť ale napomáha pri posudzovaní vecnej súvislosti. V postupnom slede javov je každá príčina niečím vyvolaná (sama je následkom niečoho) a každý ňou spôsobený následok sa stáva príčinou ďalšieho javu. Zodpovednosť však nemožno robiť závislou na neobmedzenej kauzalite. Atribútom príčinnej súvislosti je totiž „priamosť“ pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť preto priamy, bezprostredný, neprerušený; nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako (priama) príčina škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu.

Príčinná súvislosť (kauzálny nexus) je podstatným prvkom zodpovednostnej skutkovej podstaty. Vyžaduje sa, aby protiprávne konanie (delikt, nezákonné rozhodnutie, nesprávny úradný postup) a vznik škody boli v logickom slede (nexus = spojenie, súvislosť, sled), teda, aby protiprávne konanie bolo príčinou a vznik škody vrátane jej rozsahu následkom tejto príčiny. Nestačí iba pravdepodobnosť príčinnej súvislosti, či okolnosti nasvedčujúcej jej existencii; príčinnú súvislosť treba vždy preukázať. Rozhodujúca je vecná súvislosť príčiny a následku a túto nemožno riešiť vo všeobecnej rovine, ale vždy v konkrétnych súvislostiach. Príčinou vzniku škody môže byť len také konanie (alebo opomenutie), bez ktorého by škodný následok nevznikol. Základom je úvaha (test *conditio sine qua non* spoločný pre takmer všetky právne systémy Európskej únie), či by škodlivý následok nastal bez konania škodcu. Ak by tomu tak bolo, príčinná súvislosť by daná nebola. Podľa teórie tzv. adekvátnej príčinnej súvislosti, príčinná súvislosť je daná vtedy, ak je škoda podľa všeobecnej povahy, obvyklého chodu vecí a skúseností adekvátnym dôsledkom protiprávneho úkonu. Súčasne však musí byť preukázané, že škoda by bez tejto príčiny nebola nastala a existenciu príčinnej súvislosti zisťuje súd, ktorý so zreteľom na konkrétne okolnosti vyhodnocuje, či tu príčinná súvislosť je alebo nie. Pri riešení otázky príčinnej súvislosti je právnym posúdením vecí vymedzenie, medzi akou ujmom (ako následkom) a akou skutočnosťou (ako príčinou) tejto ujmy má byť príčinná súvislosť zisťovaná. Pre posúdenie zodpovednosti za škodu má preto zásadný význam otázka, v čom konkrétne spočíva škoda (majetková ujma), za ktorú je požadovaná náhrada.

Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

Podľa § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka, uhrádza sa skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk).

Z dikcie citovaných zákonných ustanovení teda vyplýva, že škoda ako kategória občianskeho práva sa chápe ako ujma, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného a je objektívne vyjadriteľná v peniazoch, t. j. všeobecným ekvivalentom a je napravitelná poskytnutím majetkového plnenia, teda poskytnutím predovšetkým peňazí. Skutočnou škodou (*damnum emergens*) sa rozumie ujma, ktorá musí spočívať v zmenšení majetkového stavu poškodeného oproti stavu pred škodnou udalosťou. Podľa ustanovenia odseku 1 sa uhrádza skutočná škoda a ušlý zisk. Ušlý zisk je v podstate ušlým majetkovým prospechom a spočíva v nenastalom zväčšení (rozmnžení) majetku poškodeného, ktoré by bolo možné dôvodne očakávať s ohľadom na pravidelný beh vecí, nebyť škodnej udalosti. Poškodený je povinný vznik škody preukázať, v súdnom konaní ho preto zaťažuje dôkazné bremeno o tom, že škoda vznikla.

Nevyhnutným predpokladom pre záver o tom, že postup Národnej banky Slovenska v preskúmvanej veci bol nesprávny, je normatívne vyjadrenie „správneho úradného postupu“ a zistenie, že Národná banka Slovenska tento postup nezachovala s tým, že v posudzovanej veci nesprávny úradný postup odporcu mal spočívať aj v tom, že Národná banka Slovenska oneskorene zistila neaktuálnosť Prospektu investícií Družstva.

V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že ak v posudzovanej veci úradným postupom je postup Národnej banky Slovenska ako orgánu štátu súvisiaci s výkonom štátnej (verejnej) moci, ktorý sa dotýka navrhovateľov, predovšetkým ich individuálnych práv a povinností, tak neobstojí ich námietka spočívajúca v tvrdení, že povinnosťou Národnej banky Slovenska bolo dohliadať na aktualizáciu Prospektu investícií.

Povinnosť aktualizovať Prospekt investície bola Družstvu uložená s účinnosťou až od 01. januára 2009 na základe novelizovaného ustanovenia § 127 ods. 4 zák. č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch v spojení s ust. § 125c ods. 1. zák. č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch, a preto sa na Národnú banku Slovenska nemohla vzťahovať povinnosť dohliadať na aktuálnosť Prospektu investícií realizovaných pred týmto dátumom, t. j. pred 01. januárom 2009 z čoho vyplýva, že ak v rozhodnom období, t. j. do novelizácie zák. č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch vykonanej zák. č. 558/2008 Z. z., neexistovala samotná povinnosť Družstva aktualizovať Prospekt investícií, je z povahy veci vylúčený dohľad zo strany Národnej banky Slovenska v tomto smere z dôvodu, že nebolo možné kontrolovať povinnosť, ktorá sama o sebe v rozhodnom čase ani neexistovala.

Odvolací súd považuje za potrebné poukázať aj na skutočnosť, že Družstvo ako vyhlasovateľ verejnej ponuky majetkových hodnôt malo zákonom uloženú povinnosť dodržiavať schválený Prospekt investície až od 01. júna 2010, kedy boli novelou ustanovenia § 129 ods. 3 zák. č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch, vykonanej zák. č. 129/2010 Z. z. rozšírené povinnosti družstva a preto pokiaľ Družstvo od 31. decembra 2006 do 01. júna 2010 zo zákona takúto povinnosť nemalo, nemohla Národná banka Slovenska skúmať ani túto povinnosť prostredníctvom výkonu dohľadu, keď Družstvo samo o sebe nebolo povinné Prospekt investície dodržiavať.

Nebolo možné sa stotožniť ani s námietkou navrhovateľov o povinnosti Národnej banky Slovenska v oblasti skúmania rizikovosti portfólia Družstva, nakoľko zákon č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch neukladal vyhlasovateľovi verejnej ponuky majetkových hodnôt v tomto smere žiadne povinnosti a preto ani Národnej banke Slovenska z neho nevplývala povinnosť, ktorá by jej ako povinnému subjektu takúto povinnosť ukladala. Je nepochybné, že ak má byť štát skutočne považovaný za materiálny právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorým priamo zasiahli do základných práv subjektu, avšak na druhej strane nemožno prehliadnuť, že štát je povinný striktné dodržiavať právo v jeho ideálnej (škodu nepôsobiacej) interpretácii vo svetle presne zákonom stanovených povinností Národnej banky Slovenska a štát by sa nemohol zbaviť zodpovednosti za postup Národnej banky Slovenska iba v prípade, ak by sa jeho postup ukázal mylným, zasahujúcim do základných práv navrhovateľov, ktorý však nemôže vychádzať z toho, ako takýto postup navrhovateľa vyhodnotili, ale musí vychádzať výlučne z toho, že nemožno prisúdiť Národnej banke Slovenska pri aplikácii zákonov viac povinností ako tých, ktoré jej konkrétnym spôsobom vyplývajú zo zákona, čo je proporcionálne s tým, že nemožno poskytovať ochranu štátnemu orgánu, ktorý si prisvojil pri aplikácii zákona viac práv.

Z obsahu Zmluvy uzavretej medzi Družstvom a Obchodníkom s cennými papiermi vyplýva, že jej podstatou bol výkon finančných operácií za účelom obhospodarovania cenných papierov a iných finančných nástrojov a iných operácií súvisiacich s riadením portfólia družstva, čo v praxi znamenalo, že Obchodník s cennými papiermi obchodoval vo vlastnom mene na účet Družstva, čiže riziko nieslo samotné Družstvo, ktoré bolo iniciátorom celého obchodu Družstva, ktoré dávalo pokyny na nákup, či predaj toho ktorého finančného nástroja (článok III. bod 1 písm. c/ Zmluvy v spojení s § 5 zák. č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch). V danom prípade išlo o služby, ktoré Družstvo ako klient Obchodníka s cennými papiermi využívalo na vlastné riziko s vedomím, že ziskovosť uvedených operácií nie je zaručená, a právny predchodca navrhovateľov si ako člen Družstva, ktoré za týmto účelom zhodnocovalo portfólio, musel byť vedomý, že vývoj na finančných trhoch nemožno s istotou predpovedať a odhadnúť, čo je podstatným znakom týchto obchodov prostredníctvom obchodníkov s cennými papiermi s tým, že až do rozhodnutia Národnej banky Slovenska zo dňa 21. decembra 2010, č. ODT-8305-5/2010, ktorým odobrila Obchodníkovi s cennými papiermi povolenie na poskytovanie investičných služieb, potvrdeným rozhodnutím Bankovej rady Národnej banky Slovenska zo dňa 01. marca 2011, č. GUV - 274/2011, vykonával Obchodník s cennými papiermi túto činnosť ako regulovanú Národnou bankou Slovenska a činnosť Družstva, ktorého bol právny predchodca navrhovateľov v rozhodnom čase členom, spĺňala znaky investovania s finančnými prostriedkami, disponibilnými za účelom ich zhodnotenia, pričom táto forma nakladania s vlastným majetkom je spôsob zhodnocovania na vlastné riziko, riziko v zmysle neistého výnosu z realizovaného finančného investovania; a zodpovednosť štátu nemôže nahrádzať primárnu zodpovednosť Obchodníka s cennými papiermi voči Družstvu, či sekundárnu zodpovednosť Družstva voči právnomu predchodcovi navrhovateľov, resp. navrhovateľom.

Odvolací súd sa nestotožnil ani s námietkou navrhovateľov o nedostatočných opatreniach Národnej banky Slovenska na nápravu protiprávneho stavu po zistení závažných pochybení Obchodníka s cennými papiermi pri činnosti voči Družstvu, nakoľko odhliadnuc od aktívneho prístupu Národnej banky Slovenska k Obchodníkovi s cennými papiermi, preukázaného jej rozhodnutím zo dňa 8. januára 2008, č. OPK - 9750/3/2007, ktorým uložila Obchodníkovi s cennými papiermi pokutu vo výške 16.596,96 eur (500.000,- Sk), kedy po zrušení a vrátení veci na ďalšie konanie Bankovou radou Národnej banky Slovenska, opätovne rozhodnutím zo dňa 20. augusta 2008, č. OPK-9750-5/2007, uložila Obchodníkovi s cennými papiermi pokutu vo výške 9.958,18 eur (300.000,- Sk) a následne rozhodnutím zo dňa 21. decembra 2010, č. ODT-8305-5/2010, ktorým odobrila Obchodníkovi s cennými papiermi povolenie na poskytovanie investičných služieb, odvolací súd považuje za dôležité zdôrazniť nasledovné.

Navrhovateľa sa nemôžu v konaní domáhať náhrady škody titulom nesprávneho úradného postupu, ktorý má spočívať v takom pochybení v postupe Národnej banky Slovenska, ktoré sa týkajú

hmotnoprávneho posúdenia veci; keď takéto hmotnoprávne pochybenia sa môžu priamo odraziť v obsahu rozhodnutí Národnej banky Slovenska, nakoľko nie je možné za nesprávny úradný postup považovať to, keď výklad zákona, právne posúdenie veci, či aplikácia zákona na daný skutkový stav zo strany štátneho orgánu sú odlišné od tých, aké očakáva ten účastník, koho práv či právom chránených záujmov sa má rozhodnutie dotýkať.

Odvolací súd sa preto v celom rozsahu stotožnil so správnym právnym záverom súdu prvého stupňa, že Národná banka Slovenska svojím postupom neporušila svoje povinnosti, keďže pri výkone verejnej moci postupovala v rozsahu svojich kompetencií daných jej zákonom, nedopustila sa pri svojom rozhodovaní žiadneho excesu a ani nepostupovala spôsobom nezlučiteľným s ochranou základných práv a ľudských slobôd, a preto jej postup nie je možné kvalifikovať ako nesprávny podľa zák. č. 514/2003 Z. z.

Odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že postup Národnej banky Slovenska bol v súlade s článkom 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého štátne orgány môžu konať iba na základe Ústavy, v jej medziach, v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon a preto pokiaľ Národná banka Slovenska zisťovala podmienky a predpoklady pre vydanie vyššie uvedených rozhodnutí, za týmto účelom nepochybne zhromažďovala podklady (dôkazy), hodnotila zistené skutočnosti, tieto právne posúdila a iné opatrenia, ktoré od Národnej banky Slovenska právny predchodca navrhovateľov očakával a namietal ich nedostatočnosť, nemôžu byť na ujmu odporcov. V daných prípadoch išlo o činnosť priamo smerujúcu k vydaniu rozhodnutí a prípadné nesprávnosti a vady pri tomto zisťovaní podkladov a pri ich posudzovaní sa potom prejavila práve v obsahu rozhodnutia a z hľadiska zodpovednosti štátu môžu zakladať jeho zodpovednosť za nezákonné rozhodnutie, pričom právny predchodca navrhovateľov resp. navrhovateľa v priebehu celého konania pred súdom prvého stupňa vytýkali len nesprávny úradný postup Národnej banky Slovenska a pochybenia, či nedostatky spočívajúce v tom, že Národná banka Slovenska pred svojím rozhodnutím nesprávne (nedostatočne) vyhodnotila podmienky pre jeho vydanie, je možné posudzovať v rámci tzv. nezákonného rozhodnutia. Všetky uvedené rozhodnutia však boli vydané v súlade so zákonom, neboli zrušené a majú povahu tzv. zákonného rozhodnutia s tým, že navrhovateľmi tvrdený nesprávny úradný postup odporcu, v konaní nepreukázali s poukazom na skutočnosť, že nedostatočnosť opatrení prijatých Národnou bankou Slovenska, podľa názoru navrhovateľov, bez opory v zákone, podľa ich subjektívneho presvedčenia, sa nemusia vždy legitímne zhodovať s objektívnou realitou.

V súvislosti s vyhlásením konkurzu uznesením Okresného súdu Bratislava I zo dňa 11. apríla 2011, č. k. 3K/95/2010 - 21, právoplatným dňa 05. mája 2011 na majetok Družstva ako úpadcu, odvolací súd uvádza, že nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom voči odporcovi môže byť v občianskom súdom konaní uplatnený až vtedy, ak navrhovateľia nemohli dosiahnuť uspokojenie svojej pohľadávky v konkurznom konaní; a nakoľko si navrhovateľia resp. ich právny predchodca pohľadávku, ktorá je predmetom tohto sporu uplatnil v konkurznom konaní, škoda im ešte nevznikla, a preto nemôže byť daná zodpovednosť štátu za škodu. Nárok na náhradu škody od štátu by mohli navrhovateľia úspešne uplatniť iba vtedy, ak by preukázali, že sa bezúspešne domáhali jej vydania v konkurznom konaní, nakoľko existencia pohľadávky uplatnená v konkurznom konaní vylučuje vznik škody ako majetkovej ujmy a tým aj konkurenciu právnej úpravy zodpovednosti za škodu s právnou úpravou konkurzu. Z uvedeného vyplýva, že v prejednávanej veci nie je daný ani ďalší predpoklad zodpovednosti štátu za škodu, a to existencia samotnej škody (analogicky rozhodnutie Najvyššieho súdu zo dňa 31. mája 2006, sp. zn. 4 Cdo 199/2005, z odôvodnenia ktorého vyplýva, že rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4Cz/110/84, publikované pod č. 4/87 vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, je stále použiteľné).

Nebolo možné sa stotožniť ani s námietkou navrhovateľov v podanom odvolaní, týkajúcou sa procesného pochybenia súdu prvého stupňa, ktorý na pojednávaní nevykonal dokazovanie listinnými dôkazmi predpísaným spôsobom, nakoľko z obsahu zápisnice o pojednávaní pred prvostupňovým súdom dňa 02. apríla 2015 vyplýva, že súd prvého stupňa účastníkov riadne oboznámil s obsahom listinných dôkazov a vyjadrení, nachádzajúcich sa v spise.

S poukazom na citované ustanovenie a za stavu, keď súd prvého stupňa v danom prípade v potrebnom rozsahu pre rozhodnutie vo veci samej zistil skutkový stav, vykonaním potrebných a účastníkmi navrhnutých dôkazov, a keď navrhovateľia v odvolaní neuviedli žiadne skutočnosti, resp. tvrdenia, s ktorými by sa nebol súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku dôsledne vysporiadal a

následne takto riadne zistený skutkový stav aj správne právne posúdil, tzn., že na správne zistený skutkový stav aplikoval zodpovedajúce zákonné ustanovenia, odvolací súd tento rozsudok v napadnutej časti ako vecne správny potvrdil podľa § 219 ods. 1 a 2 O. s. p.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O. s. p. tak, že odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko si právo na ich náhradu neuplatnil (§ 151 ods. 1 O. s. p.).

Súd prvého stupňa napadnutým uznesením uložil navrhovateľom povinnosť zaplatiť spoločne a nerozdielne v lehote pätnásť dní súdny poplatok za odvolanie v sume 20 eur. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne položkou 7a Sadzobníka súdnych poplatkov zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení platnom v čase podania návrhu.

Proti tomuto uzneseniu podali navrhovatelia v zákonnej lehote odvolanie podľa § 205 ods. 2 písm. f) O. s. p. a navrhli napadnuté uznesenie zrušiť. V dôvodoch svojho odvolania namietli uloženie povinnosti zaplatiť súdny poplatok za odvolanie z dôvodu, že predmetom konania je ich nárok na náhradu škody proti Slovenskej republike, zastúpenej Národnou bankou Slovenska podľa § 9 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, ktoré sa začalo do 30. septembra 2012, a na ktoré sa s poukazom na ustanovenie § 18ca v spojení s ustanovením § 4 ods. 4 Zákona o súdnych poplatkoch vzťahuje neobmedzené vecné oslobodenie od platenia súdneho poplatku ex lege, ktoré sa týka všetkých položiek Sadzobníka zákona o súdnych poplatkoch. V dôvodoch svojho odvolania poukázali na to, že tento záver vyplýva z toho, že zo znenia § 4 ods. 1 písm. k) Zákona o súdnych poplatkoch účinného do 01. októbra 2012 nemožno vyvodiť, že by konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom nebolo oslobodené od platenia súdnych poplatkov a poukázali na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave, č. k. 4Co/128/2014-310 zo dňa 29. 04. 2014.

Odvolací súd preskúmal vec podľa § 212 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľov nie je možné priznať úspech.

Podľa § 2 ods. 4 veta prvá zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, v odvolacom konaní je poplatníkom ten, kto podal odvolanie, pri dovolaní ten, kto podal dovolanie. Podľa § 5 ods. 1 písm. a) zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, poplatková povinnosť vzniká podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ a dovolateľ.

Podľa § 6 ods. 1 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, sadzba poplatku je uvedená v sadzobníku percentom zo základu poplatku alebo pevnou sumou.

Podľa § 6 ods. 2 veta prvá a druhá zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, ak je sadzba poplatku ustanovená za konanie, rozumie sa tým konanie na jednom stupni. Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v odvolacom konaní vo veci samej.

Návrhy (odvolania, dovolania) sa spoplatňujú ku dňu ich podania a podľa sadzobníka súdnych poplatkov, účinného ku dňu podania návrhu.

Podľa položky 1 bod 3 Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v platnom znení, poplatky podľa rovnakej sadzby sa platia i v odvolacom konaní vo veci samej.

Súdne poplatky sa vyberajú za jednotlivé úkony alebo konanie súdov, ak sa vykonávajú na návrh a za úkony orgánov štátnej správy súdov a prokuratúry uvedené v sadzobníku súdnych poplatkov a poplatku za výpis z registra trestov, ktorý tvorí prílohu tohto zákona. Poplatky sa vyberajú aj za konanie a úkony vykonávané bez návrhu v prospech poplatníka, ak je to v sadzobníku výslovne uvedené (§ 1 ods. 1, 2 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení zmien a doplnkov; ďalej len zákon). Poplatníkom je navrhovateľ poplatkového úkonu, ak je podľa sadzobníka ustanovený poplatok z návrhu. V odvolacom konaní je poplatníkom ten, kto podal odvolanie, pri dovolaní ten, kto podal dovolanie. Poplatníkom je tiež ten, kto podal opravný prostriedok

proti rozhodnutiu správneho orgánu a v konaní nebol úspešný (§ 2 ods. 1 písm. a/, ods. 4 zákona). Poplatková povinnosť vzniká podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ, dovolateľ (§ 5 ods. 1 písm. a/ zákona). Ak je sadzba poplatku ustanovená za konanie, rozumie sa tým konanie na jednom stupni. Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v dovolacom konaní vo veci samej (§ 6 ods. 2 veta prvá, druhá zákona). Poplatok za podanie návrhu alebo žiadosti, poplatok za uplatnenie námietky zaujatosti v konkurznom konaní alebo reštrukturalizačnom konaní podľa osobitného predpisu a poplatok za konanie o dedičstve je splatný vznikom poplatkovej povinnosti. Ostatné poplatky sú splatné do troch dní po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa uloží povinnosť zaplatiť poplatok, alebo ktorým sa schválil zmier (§ 8 ods. 1, 4 zákona). Z ustanovenia § 4 ods. 1 zákona bolo vypustené písm. c/ (od poplatku je oslobodené súdne konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom) s účinnosťou od 01. januára 2006 zákonom č. 621/2005 Z. z. S účinnosťou od 01. júla 2007 bolo zákonom č. 273/2007 Z. z. do § 4 ods. 1 zákona vsunuté písm. k/ (od poplatku je oslobodené súdne konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom), ktoré bolo (písm. k/) z ustanovenia § 4 ods. 1 zákona vypustené zákonom č. 286/2012 Z. z., s účinnosťou od 01. októbra 2012. Z dôvodovej správy k zákonu č. 286/2012 Z. z. vyplýva, že sa týmto opatrením reaguje na nárast právne neopodstatnených žalôb o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. na súdoch, v ktorých sú predmetom sporu istiny v sumách nezriedka presahujúcich milióny eur bez toho, aby nároky žalobcov mali oporu v zákone. Oslobodenie od súdneho poplatku v súdnom konaní o náhradu škody má pre súdy v konečnom dôsledku za následok výrazný nárast sporovej agendy, keďže v štádiu predbežného prerokovania nároku v konaní pred ústredným orgánom štátnej správy nie je možné nárokom žiadateľov z dôvodu právnej neopodstatnenosti vyhovieť s tým, že pokiaľ sa v súdnom konaní preukáže nezákonné rozhodnutie orgánu štátu, prípadne jeho nesprávny úradný postup a štát bude zaviazaný na náhradu škody, úspešnému navrhovateľovi v rámci náhrady trov konania súd prizná i náhradu trov na zaplatenom súdnom poplatku. Žaloby sa budú spoplatňovať podľa položky č. 1 sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí neoddeliteľnú súčasť zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení zmien a doplnkov (ďalej len sadzobník) a upravuje spôsob výpočtu súdneho poplatku z návrhu na začatie konania, ak nie je ustanovená osobitná sadzba. Podľa prvej vety bodu 3 poznámky k položke č. 1 sadzobníka poplatky podľa rovnakej sadzby sa platia i v odvolacom konaní vo veci samej (v dôsledku zmeny zákona č. 71/1992 Zb. uskutočnenej zákonom č. 465/2008 Z. z. s účinnosťou od 01. januára 2009). Za podanie návrhu na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom je určená osobitná sadzba, v sume 20 eur (položka č. 7a sadzobníka; od 01. októbra 2012). Z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. septembra 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. septembra 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. septembri 2012 (§ 18ca zákona).

V ustanovení § 1 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. je vyjadrená ústavná zásada vyplývajúca z čl. 59 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorej dane a poplatky možno ukladať zákonom alebo na základe zákona, ako správne uviedol aj navrhovateľ v podanom odvolaní. Použitie analógie legis je v prípadoch vyrubenia súdneho poplatku vylúčené. Poplatok za návrh, odvolanie, dovolanie možno vyrubiť len tomu, koho zákon č. 71/1992 Zb. za poplatníka výslovne (jednoznačne) označuje, resp. komu poplatkovú povinnosť za návrh, odvolanie, dovolanie explicitne ukladá (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 25. novembra 2010, č. k. IV. ÚS 387/2010-38).

V posudzovanej veci sa právny predchodca navrhovateľov žalobou podanou na súd prvého stupňa dňa 30. decembra 2011 domáhal náhrady škody podľa zák. č. 514/2003 Z. z. a dňa 29. mája 2015 jeho právni nástupcovia podali odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa zo dňa 02. apríla 2015, č. k. 9C/196/2011 - 164.

Od 01. októbra 2012 súdne konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom nepožíva vecné oslobodenie od súdnych poplatkov a preto pokiaľ aj právny predchodca navrhovateľov podal návrh na začatie konania pred dňom 01. októbra 2012, jeho časť, odvolacie konanie, bolo nepochybne začaté po 01. októbri 2012.

Z vyššie uvedeného výkladu jednoznačne vyplýva, že zákonodarca rozlišuje medzi návrhom na začatie konania, odvolaním, dovolaním a vysvetlil, že v prípade, ak je sadzba poplatku ustanovená za konanie, rozumie sa tým konanie na jednom stupni. Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v odvolacom konaní.

V posudzovanej veci bolo odvolacie konanie začaté po 01. októbri 2012 a preto navrhovateľom vznikla povinnosť zaplatiť poplatok za podané odvolanie podľa zákona o súdnych poplatkoch v znení účinnom v čase podania odvolania; výška poplatku za odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa je v rovnakej sadzbe ako poplatok z návrhu na začatie konania (po 01. októbri 2012), pričom za irelevantnú je potrebné považovať skutočnosť, že v sadzobníku nie je uvedená povinnosť zaplatiť poplatok za odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa vydaného v konaní o náhradu škody, náhradu nemajetkovej ujmy, podľa zákona č. 514/2003 Z. z., nakoľko úplne iná situácia by bola v prípade, ak by naďalej, aj po 01. októbri 2012, sa na konanie o náhradu škody, nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z. z. vzťahovalo vecné oslobodenie od súdnych poplatkov.

Súd prvého stupňa napadnutým uznesením rozhodol vecne a právne správne, keď odvolateľom (navrhovateľom 1/ a 2/) vyrubil súdny poplatok za podané odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa zo dňa 02. apríla 2015, č. k. 9C/196/2011 - 164 s tým, že prvostupňové uznesenie spĺňa náležitosti vyplývajúce z ustanovenia § 167 ods. 1, § 169 ods. 1 O. s. p., a zároveň je z neho zrejмый nezameniteľný a nespochybniteľný dôvod vyrubenia súdneho poplatku, jeho výška, čas, spôsob, ako i platobné miesto pre splnenie poplatkovej povinnosti.

Odvolací súd v otázke vzťahu medzi právom na prístup k súdu a povinnosťou zaplatiť súdny poplatok odkazuje na právny názor Európskeho súdu pre ľudské práva vyslovený v rozsudku zo dňa 19. júna 2001, č. sťažnosti 28249/95, vo veci Kreuz proti Poľsku (odseky 59, 60), podľa ktorého Európsky súd pre ľudské práva nikdy nevyhlásil možnosť, že záujmy riadneho chodu justície môžu odôvodňovať zavedenie finančného obmedzenia na prístup jednotlivca k súdu. V tej súvislosti Európsky súd pre ľudské práva konštatoval, že požiadavku zaplatiť súdny poplatok v súdnom konaní nemožno pokladať za obmedzenie práva účastníka na prístup k súdu, ktoré je nezlučiteľné per se s článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Odvolací súd zo všetkých vyššie uvedených dôvodov napadnuté uznesenie, ktorým bola navrhovateľom 1/ a 2/ uložená povinnosť zaplatiť spoločne a nerozdielne za podané odvolanie súdny poplatok podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. ako vecne správne potvrdil.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.